

(rajonas / miestas, mokykla)

_____ klasės (grupės) mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

MUZIKA

Muzikinės kultūros pažinimo ir muzikinio raštingumo testai

2012 m. mokyklinis brandos egzaminas
(pagrindinė sesija)

2012 m. birželio 14 d.

Trukmė – 2 val. (120 min.)

NURODYMAI

- Egzamino užduotis sudaryta iš 2 dalių: muzikinės kultūros pažinimo testo ir muzikinio raštingumo testo.
- I dalis – muzikinės kultūros pažinimo testas sudarytas iš 6 užduočių, kiekvienai iš jų skirta muzikos kūrinio ištrauka (-os). Ištraukos (-ų) skambėjimo tvarka nurodyta užduotyje. Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, jūsų nuomone, teisingus atsakymus žymėkite apveddami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnę ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą.
- II dalis – muzikinio raštingumo testas sudarytas iš 5 klausimų.
- Rašykite tik jums skirtose vietose, nerašykite vertintojų įrašams skirtose vietose. Atlikdami užduotis galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **mėlynai rašančiu** rašikliu. **Vertinami tik rašikliu pažymėti ar parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS

Egzamino I dalies (kūrybinės užduoties) taškų suma, padauginta iš 5	Egzamino II dalies taškų suma		TAŠKŲ SUMA
	Muzikinės kultūros pažinimo testas	Muzikinio raštingumo testas	
100	70	30	200

Vertinimo komisijos pirmininkas _____

(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____

(parašas, vardas ir pavardė)

I. MUZIKINĖS KULTŪROS PAŽINIMO TESTAS

1 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės ištrauka iš Ferenco Listo simfoninės poemos „Preljudai“ (du kartus su 10 sek. pauze). Jai nuskambėjus antrąjį kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Kuris apibūdinimas tinka skambėjusiai muzikos kūrinio ištraukai?

- A Ižangoje užgimsta pagrindinė kūrinio tema, po dviejų styginių *pizzicato* kylančia melodine banga nuskambanti lyg klausimas. Į ją įsilieja mediniai pučiamieji, tarsi įtvirtindami klausimo intonaciją. Po trumpos pauzės vėl skamba tas pats klausimas, tik šįkart labiau išplėtotas, praturtintas varinių pučiamųjų ir arfos skambėjimo. Tokios „klausimo intonacijos“ dažnos Ferenco Listo kūrinuose, jos būdingos ir kitų tos epochos kompozitorių kūrybai.
- B Muzika statiška, santūri, be jokių išorinių puošmenų. Lėtos varinių pučiamųjų kvintinės slinkty, kurias atkartoja žemieji orkestro styginiai, muzikos skambesį daro dar šaltesnį. Pagrindinė tema, kurią veda aukštieji styginiai ir mediniai pučiamieji – tarsi racionalaus proto triumfas prieš jausmus.
- C Muzika subtili ir paslaptinga, garsumas niekada nepakyla aukščiau *mezzo forte*. Orkestras ypač spalvingas: tradicinio simfoninio orkestro skambesį praturtina saksofonai, marimbos ir pirmą kartą simfoniniame kūrinyje naudojamas klavesinas.

(3 taškai)

2. Kuris iš pateiktų apibūdinimų atspindi Ferenco Listo gyvenimo ir kūrybos – Romantizmo epochos meninius estetinius prioritetus?

- A Kertiniai šios epochos estetiški postulatai – santūri stiprių emocijų ir pergyvenimų raiška, racionalus tobulumas, paprastumas, nuotaikų apibendrinimas, bendrumas, o ne individualumo išryškėjimas.
- B Kertiniai šios epochos estetiški postulatai – įvairiausios žmogaus ir pasaulio, realybės ir idealo peripetijos, amžinas dvilypumas, dramatiškumas ir subjektyvių jausmų, idėjų bei intencijų dominavimas.
- C Kertiniai šios epochos estetiški postulatai – pasipriešinimas realizmui, tikrovę kopijuojančiam natūralizmui ir akimirkos įspūdžių fiksavimui, maištas prieš dehumanistinę, urbanistinę, technokratinę civilizaciją, siekiant pažadinti pasaulio vizijas.

(3 taškai)

3. Pažymėkite **tris** svarbias Ferenco Listo muzikinio stiliaus savybes:

- A programiškumas
- B racionalumas
- C tautiškumas
- D virtuoziškumas
- E asketiškumas
- F modalumas

<i>Taškai (0–3)</i>			
---------------------	--	--	--

4. Ferencas Listas buvo itin ryški, daugybe talentų apdovanota savo epochos asmenybė. Kuriose **trijose** veiklos srityse kompozitorius buvo pasiekęs tikrą meistriškumą:

- A pianistas – virtuozas
- B pedagogas
- C smuikininkas – virtuozas
- D vargonų meistras
- E literatūros kritikas
- F dirigentas

<i>Taškai (0–3)</i>			
---------------------	--	--	--

<i>Taškų suma už 1 užduotį (0–12)</i>			
---------------------------------------	--	--	--

2 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės Liudvigo van Bethoveno pjesė „Elizai“ (du kartus su 10 sek. pauze). Jai nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1.1. Įdėmiai įsiklausykite į skambančią muziką ir pažymėkite eilutę, kurioje užrašyta skambančio kūrinio (L. van Bethoveno „Elizai“) muzikinės formos raidinė schema.

- A A B A
- B A B A C A
- C A A1 A2 A3
- D A B A1 B1

Primename, kad muzikinės formos tematika arba dalys žymimos:

- A – pagrindinė tema, pjesės dalis,
- A1, A2, ... – A temos ar A dalies pakeitimai,
- B – tema arba pjesės dalis, kontrastinga A temai, daliai,
- C – tema arba pjesės dalis, kontrastinga A ir B temoms, dalims.

(4 taškai)

1.2. Kaip vadinasi skambėjusio kūrinio muzikinė forma, kurios raidinę schemą pažymėjote 1.1. užduotyje?

- A rondo
- B trijų dalių forma
- C variacijos
- D dviejų dalių forma

(2 taškai)

2. Beveik visos muzikinės formos kuriamos vadovaujantis trimis principais: kontrasto, keitimo ar kartojimo. Kuriuo iš šių principų, laikėsi L. van Bethovenas, jungdamas atskiras ką tik skambėjusio kūrinio dalis?

- A kontrasto
- B keitimo
- C kartojimo

(2 taškai)

3. Žemiau esančiame tekste įrašykite *pjesei* apibūdinti tinkančius žodžius bei sąvokas, pasirinktus iš pateiktos lentelės. (Tekste skaičiumi nurodyta, iš kurios lentelės skilties reikia rinktis).

(1)	(2)	(3)	(4)
<i>nedidelis</i>	<i>vokalinis</i>	<i>solo</i>	<i>sudėtinės</i>
<i>stambios apimties</i>	<i>instrumentinis</i>	<i>ansambliui</i>	<i>paprastąsias</i>
<i>dingas</i>	<i>chorinis</i>	<i>orkestrui</i>	<i>ciklines</i>

Muzikinė pjesė – tai (1) _____, dažniausiai (2) _____ kūrinys. Jis skirtas atlikti (3) _____. Paprastai pjesę kompozitoriai kuria pasirinkdami (4) _____ muzikines formas.

Čia rašo vertintojai		
I	II	III
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

<i>Taškai (0–4)</i>			
---------------------	--	--	--

<i>Taškų suma už 2 užduotį (0–12)</i>			
--	--	--	--

3 uždutis

Susipažinkite su uždutimi (skiriama 1 min.).

Netrukus girdėsite *Normos* arijos iš Vinčenco Belinio operos „Norma“ ištrauką (du kartus su 10 sek. pauze). Jai nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1.1. Pažymėkite, kas atlieka šią muzikos ištrauką.

- A altas ir styginių kvartetas
- B tenoras ir kamerinis orkestras
- C sopranas ir simfoninis orkestras
- D mecosopranas ir fortepijonas

(3 taškai)

1.2. Kuriuo dainavimo stiliumi atliekama girdėtoji arija?

- A *sprechgesang*
- B liaudišku gerkliniu
- C *bel canto*
- D džiaziniu

(1 taškas)

2. Kurie **du** iš šių teiginių apibūdina girdėtą balsą?

- A Tai aukščiausio diapazono moters balsas.
- B Šis balsas atitinka piccolo fleitos registrą.
- C Šiam balsui būdinga koloratūra ir kantilena.
- D Šių balsų nėra tarp mišraus choro partijų.

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

3. Kurie **du** iš garso išgavimo būdų **netinka** kalbant apie dainavimą?

- A *glissando*
- B *pizzicato*
- C *mormorando*
- D *con surdina*

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

4. Kuri iš šių lietuvių dainininkių yra operos solistė (sopranas)?

- A Neda Malūnavičiūtė
- B Evelina Anusauskaitė
- C Veronika Povilionienė
- D Joana Gedmintaitė

(2 taškai)

Taškų suma už 3 uždutį (0–10)			
-------------------------------	--	--	--

4 uždutis

Susipažinkite su uždutimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės lietuvių liaudies muzikos pavyzdys (du kartus su 10 sek. pauze prieš pakartojimą). Jam nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Lietuvių muzikinis folkloras skirstomas į daugelį žanrų. Kokio žanro lietuvių liaudies muzika ką tik skambėjo?

- A valiavimas
- B oliavimas
- C lopšinė
- D rauda

(2 taškai)

2. Kas būdinga girdėto pavyzdžio muzikai? Užbraukite **neteisingus** variantus palikdami keturis teisingus:

A. Mažorinė dermė	E. Minorinė dermė
B. Siauro diapazono melodija	F. Plataus diapazono melodija
C. Tolygi, paprasta ritmika	G. Sinkopinė ritmika
D. Vienbalsumas	H. Polifoninė faktūra

Taškai (0–4)

3. Su kuriuo paveikslėliu siejama skambėjusi daina? Pažymėkite tinkamą raidę:

A

B

C

D

(1 taškas)

4. Iš kokio Lietuvos etnografinio regiono yra girdėtas pavyzdys?

- A Suvalkijos
- B Dzūkijos
- C Žemaitijos
- D Aukštaitijos

(2 taškai)

5. Skambėjusio žanro dainos turi charakteringus tekstus. Atpažinkite, kuris tekstas tinka šio žanro dainoms?

- A Oi, mano motula,
Voi, mana širdela,
Kadu aš sulauksiu,
Savos sanos motulės?
- B A-a-a-a apapa,
Zuikis vaiką supavo.
Besupuodams apsnūdo –
Nuo krėslelio nusprūdo.
- C Avytės mano, rido,
Gražiosios mano, rido,
Stiklo akytės, rido,
Šilkų vilnytės, rido.
- D Kas man supa –
Sūpuoklėlės, ūcia!
O kas mēta –
Velykėlės, ūcia!

(2 taškai)

<i>Taškų suma už 4 užduotį (0–11)</i>			
---------------------------------------	--	--	--

5 uždutis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Girdėsite dviejų lietuviškų oratorijų fragmentus. Pirmiausiai skambės Eduardo Balsio oratorijos „Nelieskite mėlyno gaublio“ fragmentas, po to – Broniaus Kutavičiaus oratorijos „Paskutinės pagonių apeigos“ fragmentas. Fragmentus girdėsite du kartus su 3 sek. pauze tarp fragmentų ir 10 sek. pauze prieš pakartojimą. Jiems nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriamos 5 min. užduočiai baigti.

1. Pažymėkite, kuris apibūdinimas (A, B, C) tinka oratorijos „Nelieskite mėlyno gaublio“ fragmentui, kuris – oratorijos „Paskutinės pagonių apeigos“ fragmentui, o kuris netinka nė vienam fragmentui? Tinkamas raides (A, B, C) įrašykite į lentelę.

1. „Nelieskite mėlyno gaublio“	2. „Paskutinės pagonių apeigos“	3. Netinka nė vienam

- A** Dvi skirtingas temas atlieka vienodo tembro balsai. Šokio pobūdžio ritmika sudaro energingą foną ir solistui, ir chorui, kurį papildo styginių tembrai. Kitas balsas atlieka dainingesnę, platesnio diapazono melodiją.
- B** Choro atliekami garsažodžiai, šnabždesiai sudaro foną solistės partijai, kuri išsiskiria ritualinio pobūdžio nuotaika, yra grįsta kalbinėmis intonacijomis. Kūrinio muzikinė medžiaga grįsta minimalistiniu kartojimu, disonansinių garsų gretinimu.
- C** Mušamųjų instrumentų tembrai sudaro ne tik muzikinės medžiagos pagrindą, bet ir spalvingą foną vokalo partijai. Vokalas grįstas melodingomis frazėmis, kurias keičia energingas diskantų choras, „genamas“ besikartojančios ritmikos.

Taškai (0–6)			
--------------	--	--	--

2. Kurie **du** teiginiai apibūdina Broniaus Kutavičiaus kūrybos pobūdį ir reikšmę?

- A** Iš poeto Sigito Gedos poezijos perėmė mitologizuotą istorinės praeities sampratą.
- B** Stilių paveikė dedekafonija, impresionizmas, džiazas.
- C** Kūryboje atspindi pagoniško ir krikščioniško pasaulių koliziją.
- D** Kūryboje naudojamą harmoninę sistemą apibendrina populiariuose teoriniuose veikaluose.

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

3. Kurie **du** teiginiai apibūdina Eduardo Balsio kūrybos pobūdį ir reikšmę?

- A** Orkestruotės meistras, sukūrė monumentalių koncertinių žanrų – simfonijų, koncertų, oratorijų.
- B** Yra pirmosios lietuviškos simfoninės poemos autorius.
- C** Kūryboje atspindi asmenybės nusivylimą, svajonių ir tikrovės priešpriešą.
- D** Žinomas kaip lietuvių *simfodžiaz*o pradininkas.

Taškai (0–4)			
--------------	--	--	--

4. Broniaus Kutavičiaus, kaip ir daugelio lietuvių kompozitorių, kūrybai turėjo įtakos Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. 1975 m. B. Kutavičius sukūrė vieną ryškiausių kūrinių, skirtą 100-osioms M. K. Čiurlionio gimimo metinėms. Kūrinyje skamba M. K. Čiurlionio pamėgtos dainos „Beaštanti aušrelė“ melodija. Kaip vadinamas šis B. Kutavičiaus kūrinys?

- A „Dramatinės freskos“
- B „Žvaigždžių sonata“
- C „Dzūkiškos variacijos“
- D „Herojinė siuita“

(1 taškas)

<i>Taškų suma už 5 užduotį (0–15)</i>			
---------------------------------------	--	--	--

6 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės vienos iš pasaulio tautų tradicinis instrumentas (du kartus su 10 sek. pauze). Ištraukai nuskambėjus antrą kartą, dar bus skiriama 5 min. užduočiai baigti.

1.1. Kuris iš paveikslėliuose pavaizduotų instrumentų ką tik skambėjo įrašė?

(1 taškas)

1.2. Kaip vadinasi instrumentas, kurio skambesį ką tik girdėjote?

- A vyna
- B marimba
- C Pano fleita
- D didžiaridu

(2 taškai)

2.1. Kokiai instrumentų grupei jis priklauso?

- A pučiamiesiems (aerofonams)
- B mušamiesiems (ideofonams)
- C klavišiniams (membranofonams)
- D styginiams (chordofonams)

(2 taškai)

2.2. Kuris iš instrumentų giminingiausias skambėjusiam instrumentui?

- A ksilofonas
- B gongas
- C kastanjetės
- D tabla

(2 taškai)

3. Iš kokio žemyno kilęs šis skambėjęs instrumentas?

- A Europos
- B Australijos
- C Afrikos
- D Pietų Amerikos

(1 taškas)

4. Koks lietuviškas liaudies instrumentas skambesiu ir grojimo būdu šiek tiek panašus savo skambesiu į girdėtąjį?

- A skudučiai
- B skrabalai
- C birbynės
- D daudytės

(2 taškai)

Taškų suma už 6 užduotį (0–10)			
---------------------------------------	--	--	--

II. MUZIKINIO RAŠTINGUMO TESTAS

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 min.).

Netrukus skambės fortepijoninio kūrinio fragmentas (du kartus su 10 sek. pauze). Jam nuskambėjus antrą kartą, likęs laikas bus skirtas rašto darbui.

1.1. Kuriame pavyzdyje (A, B ar C) užrašyta skambėjusi muzika?

A

Allegro

B

Adagio

C

Moderato

(4 taškai)

1.2. Kurios **dvi** muzikinės sąvokos **nesusijusios** su **ką tik girdėta** muzika?

- A dainingai
- B triolės
- C *legato*
- D sinkopės

Taškai (0–2)			
--------------	--	--	--

1.3. Iš kiekvienos skilties išbraukite **po vieną** žodį arba sąvoką, kurios **nėra** **nė viename natų pavyzdyje** (A, B ir C).

(1)	(2)	(3)
Labai greitai	Garsiai	Lygos
Vidutiniškai	Tyliai	Kartojimo ženklas
Greitai	Tylinant	Ketvirtinė pauzė
Lėtai	Garsinant	Bemoliai

Taškai (0–6)			
--------------	--	--	--

2. Pavyzdžiuose (A, B ir C), pateiktuose užduotyje 1.1., nepamėtas metras. Užrašykite kiekvieno natų pavyzdžio metrą vertikaliai į langelius, pvz.,

$\frac{2}{4}$

A   B   C

--	--	--

Taškai (0–6)			
--------------	--	--	--

3. Pateiktą melodiją suskirstykite taktais.

(2 taškai)

4. Melodiją užrašykite boso raktu.

Taškai (0–8)			
--------------	--	--	--

5. Suraskite **dvi neteisingas** muzikinių sąvokų poras:

- A Tempas – *fermata*
- B Dinamika – *forte*
- C Štrichai – *a cappella*
- D Metras – dvi ketvirtinės

<i>Taškai (0–2)</i>			
---------------------	--	--	--

<i>Taškų suma už muzikinio raštingumo testą (0–30)</i>			
--	--	--	--

TESTŲ VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Vertintojų skirti taškai		
		I	II	III
I. Muzikinės kultūros pažinimo testas				
1 užduotis	12			
2 užduotis	12			
3 užduotis	10			
4 užduotis	11			
5 užduotis	15			
6 užduotis	10			
Taškų suma už muzikinės kultūros pažinimo testą	70			
II. Muzikinio raštingumo testas				
Taškų suma už muzikinio raštingumo testą	30			
Taškų suma	100			